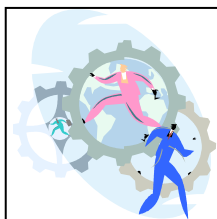

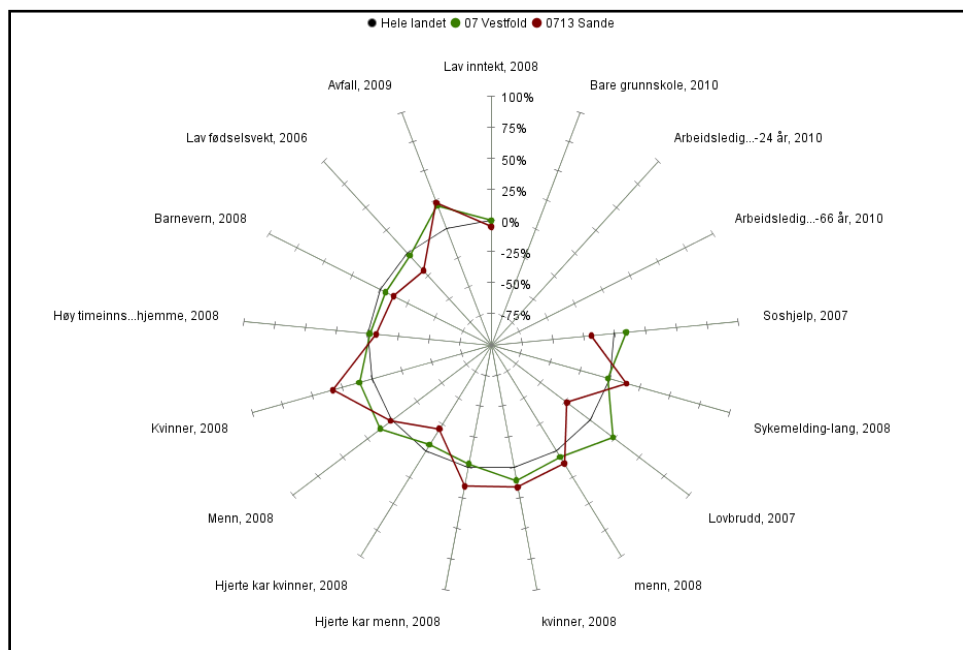
Folkehelse

Formålet med Sande kommunes helsefremmende og forebyggende arbeid er å bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helseisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.

Lokale utfordringer.

Når det gjelder status for kommunens helsetilstand er det slik at Sande kommune totalt sett ligger bedre an enn de andre kommunene i Vestfold på levekårsindeksen. Når det gjelder enkeltfaktorer ligger Sande under landsgjennomsnittet i forhold til andel av befolkningen med høyere utdanning. Andelen barn som lever i familier under medianinntekt og familier med sosialhjelp har økt de siste årene. Dette kan henge sammen med at arbeidsledigheten også har økt.

Figuren er et kommunebarometer som viser noen faktorer som har påvirkning på helsen. Rød strek er Sande kommune, grønn er Vestfold fylke og sort viser landsgjennomsnittet. Figuren er noe ufullstendig ved at det er noen faktorer som ikke vises. Imidlertid er det slik som nevnt at Sande ligger bedre an enn Vestfold når det gjelder arbeidsledighet, men vi har et høyt frafall fra videregående skole. Figuren viser også at kommunen ligger over landsgjennomsnittet og Vestfold fylke når det gjelder forekomst av kvinner med kreft og forekomst av hjerte - karsykdommer blant menn. (ref. www.kommnehelseprofiler.no)

Utfordringer innen skade og ulykkesforebyggende arbeid.

I nasjonal strategi for forebygging av ulykker, står det at for personer under 45 år er ulykker den største dødsårsaken i Norge. 28 % av dødsfallene hos barn mellom 1-17 år skyldes ulykker. Vi har i Norge pr. i dag ikke et godt nok registreringssystem av skader og ulykker og det er vanskelig å få tak i lokale data. Mange ulike kilder må brukes da data ikke er samlet. Det arbeides med å få til bedre systemer. For eksempel antas det at det er en underrapportering på 40 % på døde i arbeidsulykker i forhold til dødsårsaksregisteret.

På noen områder må vi lokalt lage systemer og undersøkelser som gjør at vi kan følge med.

Det er først og fremst på trafikkområdet at vi har god lokal statistikk. Antall dødsfall i trafikken har endret seg dramatisk for Sande etter flytting og utbedring av E 18. Det nasjonale bildet vil være også her, det vi må ha som utgangspunkt for våre prioriteringer.

De arenaene det skjer flest ulykker på er; hjemme, der det utøves idrett og sport/mosjon og i forbindelse med arbeid.

Nasjonale utfordringer innen folkehelse.

På mange områder følger Sande kommune det nasjonale mønsteret når det gjelder utfordringer innen folkehelse. I helsedirektoratets utviklingstrekkrapport for 2010: "Folkehelsearbeidet- veien til god helse for alle" (IS 1846) slås det fast at folkehelsen i Norge er bedre enn noen gang og i gjennomsnitt lever nordmenn lenger for hvert år som går. Det betyr at flere får gode leveår med god helse. Det en imidlertid ser er at forskjell i levealder kan knyttes til sosioøkonomisk status. Helsetilstanden øker med høyere utdanning og inntekt og tilsvarende gir lav utdanning og lav inntekt dårligere helse.

Dette betyr at dagens helsetilstand - og morgendagens helseutfordringer - i stor grad er knyttet til hvordan folk lever livene sine og hvordan samfunnet er organisert.

Videre i rapporten står det at det må en bred tilnærming på alle samfunnets arenaer til for å møte de nye utfordringene. Viktige innsatsområder er: 1) Styrking av tverrfaglig samarbeid og bedre kapasitet for lokalt folkehelsearbeid. 2) Tydeliggjøring av hvordan politikken i ulike sektorer påvirker folkehelsen og skaper sosiale helseforskjeller. 3) Gjøre sunne valg enklere. 4) Bedring av gruppe og individrettet arbeid i helsetjenesten ved å styrke helsestasjons og skolehelsetjenesten. 5) Øke vekten på psykisk helse i folkehelsearbeidet. 6) Mer systematisk og bredere kunnskap om folkehelsearbeidet. 7) Bevisstgjøring om at vi må handle i dag for å sikre fremtidens helse og velferd.

I ny folkehelselov og ny helse og omsorgslov legger regjeringen rammer for fremtidens helseutfordringer. De nye lovene er en oppfølging av samhandlingsreformen. www.regjeringen.no

Vestfold fylkeskommune har utarbeidet et forslag til regional plan for folkehelse. Formålet med planen er å utjevne sosiale forskjeller innen helse. De har definert 3 innsatsområder for planen:

- ⇒ Levevaner
- ⇒ Fysisk miljø
- ⇒ Psykososialt miljø

Planen kan sees på www.vfk.no og endelig plan forventes til behandling våren 2011.

Trygge lokalsamfunn

Trygge lokalsamfunn, Safe Communities, er et WHO-begrep og en internasjonal bevegelse. Initiativet ble tatt på en WHO-konferanse i Stockholm i 1999. "The Stockholm Manifest" presenterer de seks retningsgivende kriteriene for arbeidet i Trygge lokalsamfunn. De skal:

- Arbeide tverrsektorielt
- Utarbeide langsiktige skadeforebyggingsprogram
- Utvikle egne program for høyrisikogrupper
- Dokumentere hyppighet og årsaker til skader og ulykker
- Evaluere tiltak og prosjekter
- Delta aktivt i Trygge Lokalsamfunn / Safe Communities - nettverket

I dag finnes det Safe Communities i alle verdensdeler, i alt ca 170 kommuner. I Norge er 17 kommuner / fylkeskommuner godkjente som Trygge lokalsamfunn. Flere kommuner er godt i gang med arbeidet og er på vei mot godkjenning.

Sande kommune arbeider med skade og ulykkesforebyggende arbeid etter dette konseptet. Kommunen har som mål å søke om godkjenning innen utgangen av 2011.

Våre satsingsområder er:

Eldresikkerhet, sjøsikkerhet, og trafiksikkerhet.

For mer informasjon se sak "status folkehelse/tryggelokalsamfunn" i Helse og sosialutvalget 23.11.2010 HOS-14/10 og Skadeforebyggende forum sin hjemmeside. www.skafor.org